

Sustainable Housing Transformation

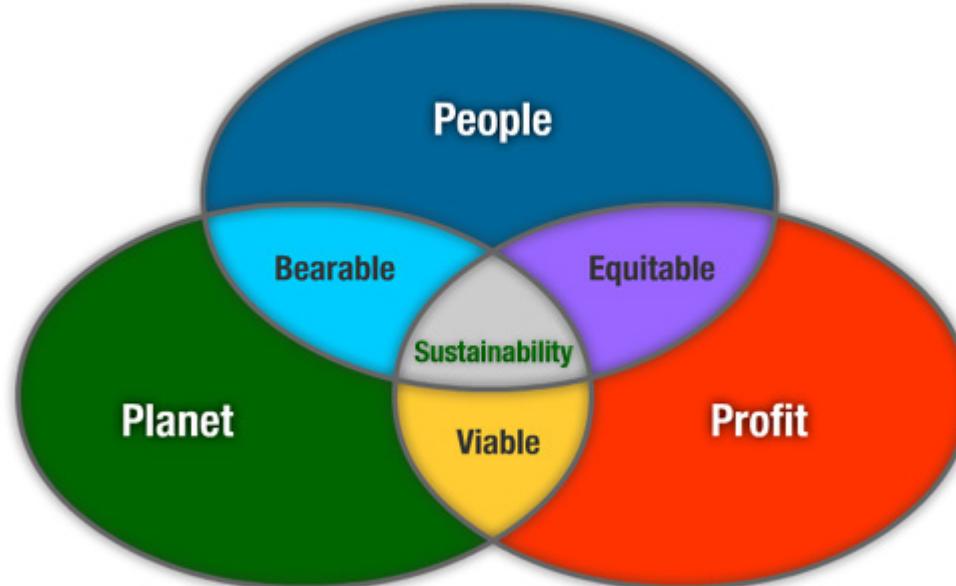
Faculty of Architecture

prof. Anke van Hal MSc PhD

What is SHT?

Sustainability

<http://www.greeninnovation.com.au/images/SustainabilityChart.jpg>

prof. Anke van Hal MSc PhD

Sustainability

People

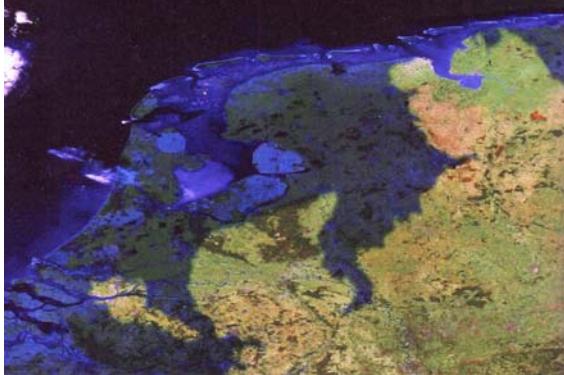
Living comfortably at low cost in attractive and safe neighborhoods

prof. Anke van Hal MSc PhD

Source: woonplus, schiedam

Sustainability

Planet

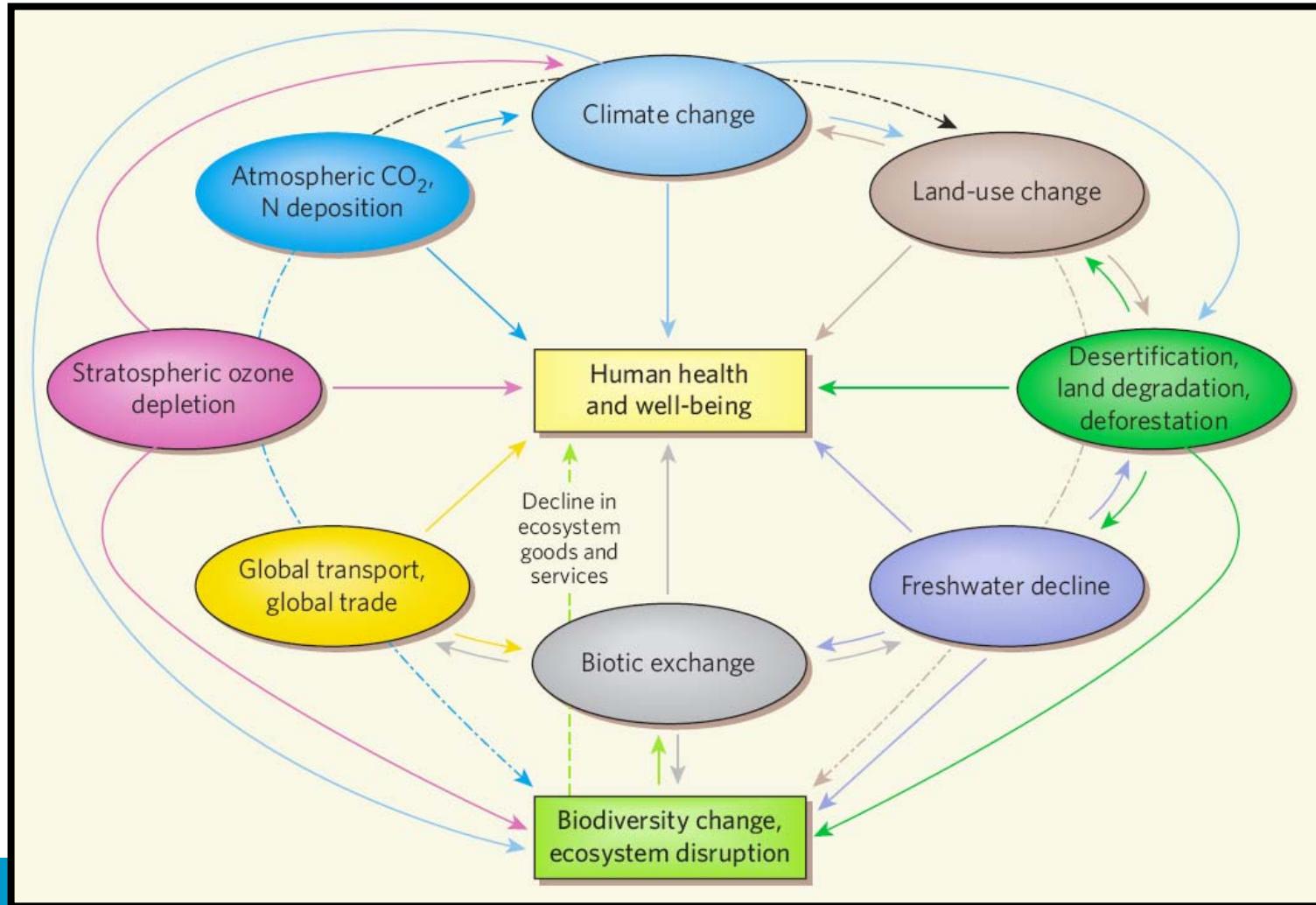

**Energy
Traffic
Water
Materials
Waste
Flora & Fauna
Health**

prof. Anke van Hal MSc PhD

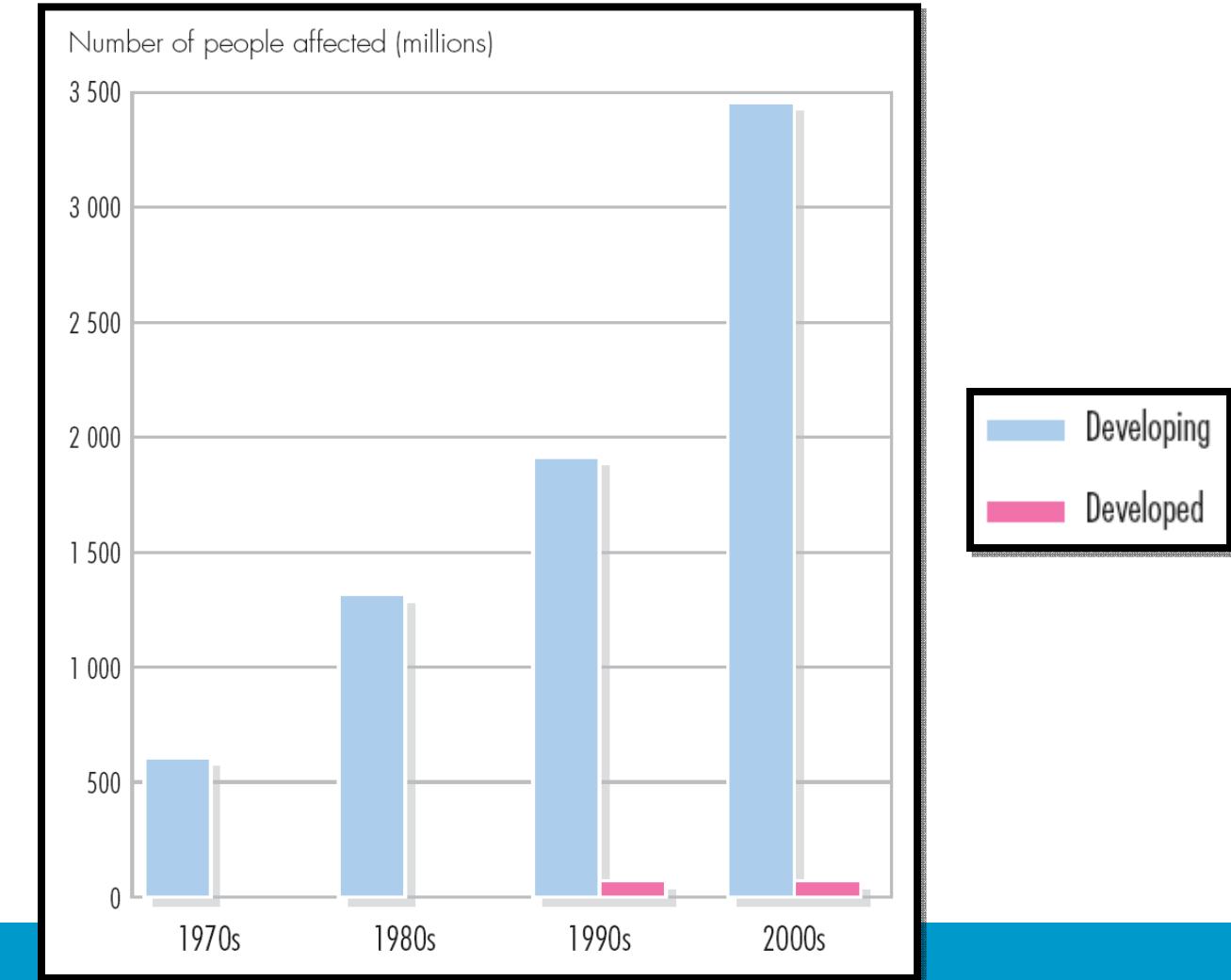
Source: Al Gore

Everything is related

Source: Thuiller, W., 2007, *Climate change and the ecologist*, Nature, Vol. 448, pp. 550-552, 2 August 2007

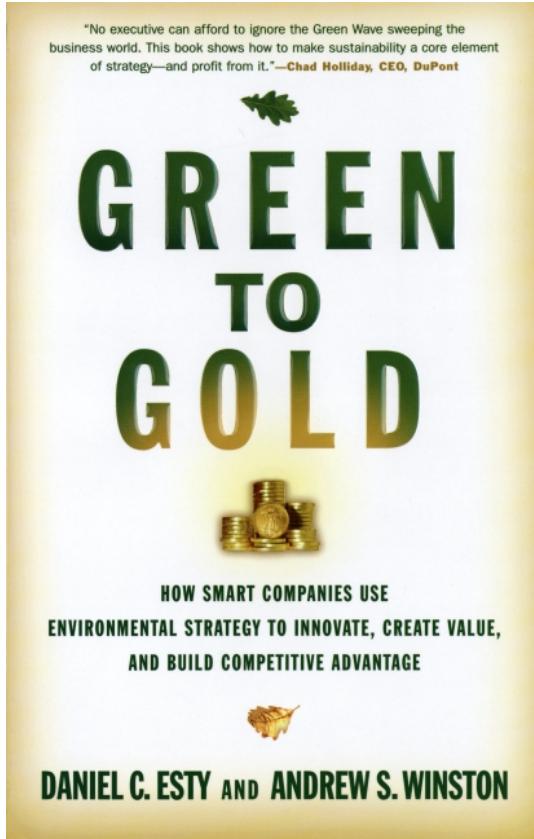
Climate change

Source: UNEP, 2007

**Number
of people
affected
by
climate-
related
disasters**

Sustainability *Profit*

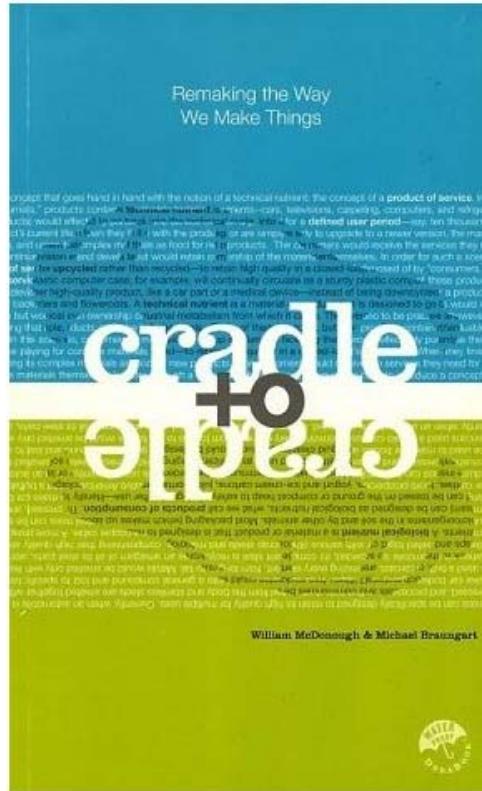

For example:
Lowering costs of living for residents
Business benefits for market parties
(rising real estates rates, competitive advantages,...)

prof. Anke van Hal MSc PhD

Source: woonplus, schiedam

Profit *Good growth*

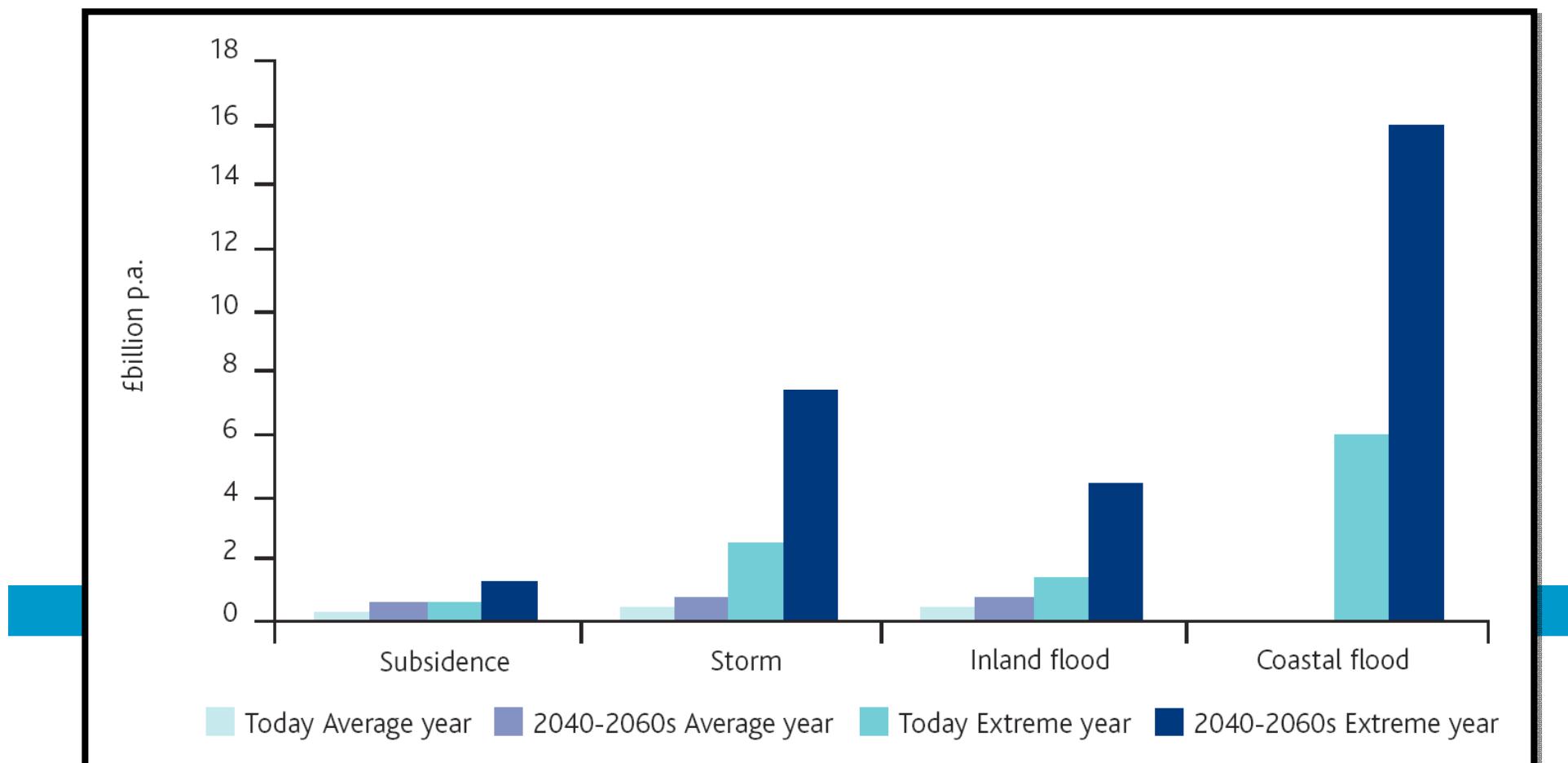

prof. Anke van Hal MSc PhD

Profit

What about the costs? Climate change and expected changes in UK weather damage

Source: UNEP, 2007

What is SHT?

Housing

prof. Anke van Hal MSc PhD

What is SHT?

Transformation

An extensive approach of existing houses (no demolition)

stripping

prof. Anke van Hal MSc PhD

How should it be done?

Complex 50, Amsterdam

prof. Anke van Hal MSc PhD

http://kei.ritense.com/websites/kei/gfx/klein_RobtHart-Complex50-Amsterdam.jpg

WILHELM
architecten

Wallisblok, Rotterdam

prof. Anke van Hal MSc PhD

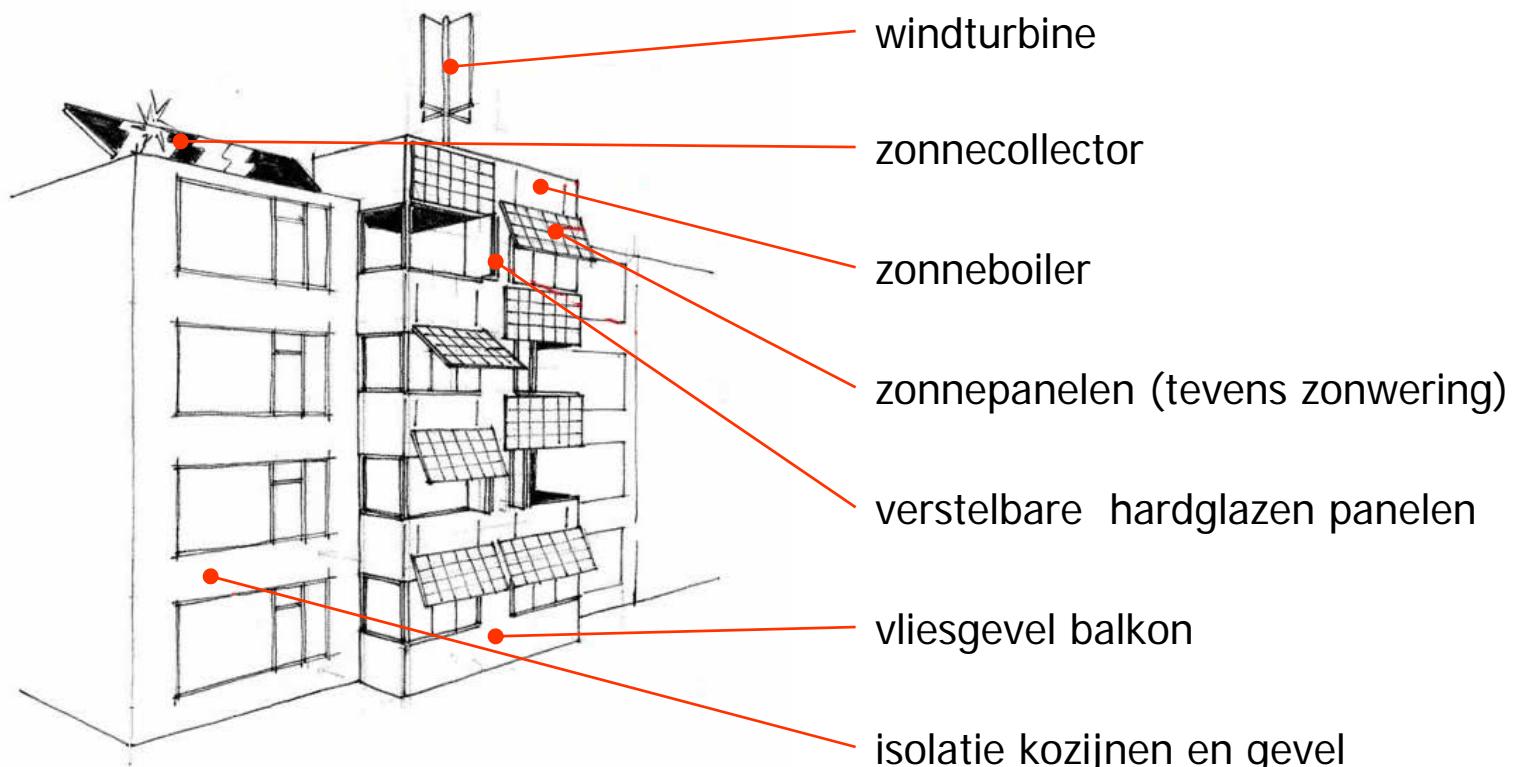
Wallisblok, Rotterdam

prof. Anke van Hal MSc PhD

Foto's: Jeroen Musch

Transformation

Pimping (whilst homes are occupied)

How should it be done?

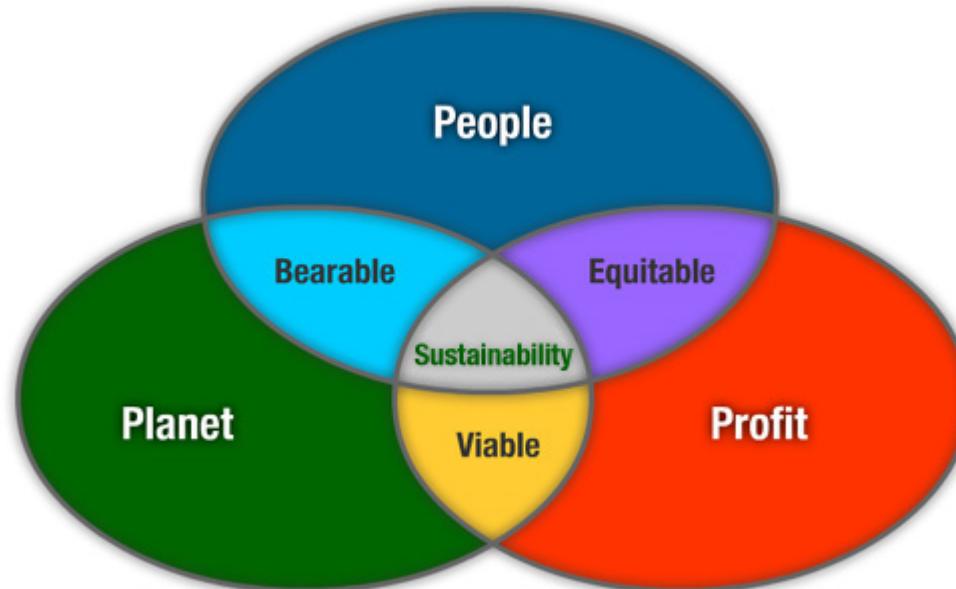

prof. Anke van Hal MSc PhD

http://kei.ritense.com/websites/kei/gfx/klein_RobtHart-Complex50-Amsterdam.jpg

The challenge of SHT:

the search for 'knives that cut at three sides'

<http://www.greeninnovation.com.au/images/SustainabilityChart.jpg>

prof. Anke van Hal MSc PhD

The challenge of SHT

example of 'knife that cut at three sides'

The challenge of SHT

meeting the 2020-goals

Europe:

20% CO2-reduction

20% sustainable energy

prof. Anke van Hal MSc PhD

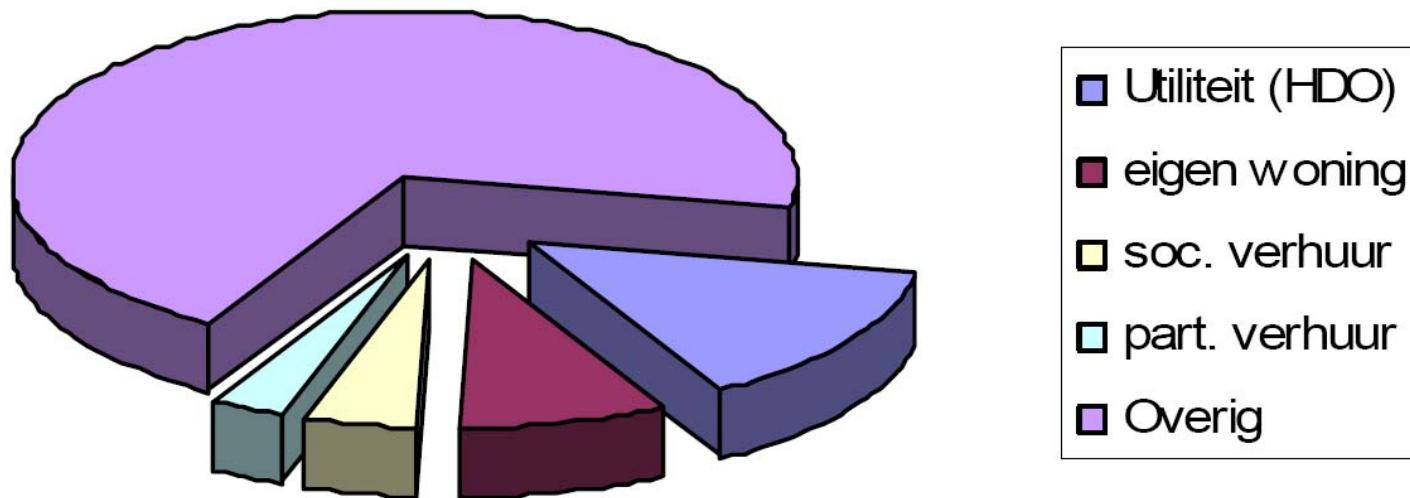
The Netherlands: 30% CO2-reduction , 20% sustainable energy

Rotterdam (and other Dutch cities):
carbon(CO2)-neutral

State of the art

CO₂-emission Dutch housing

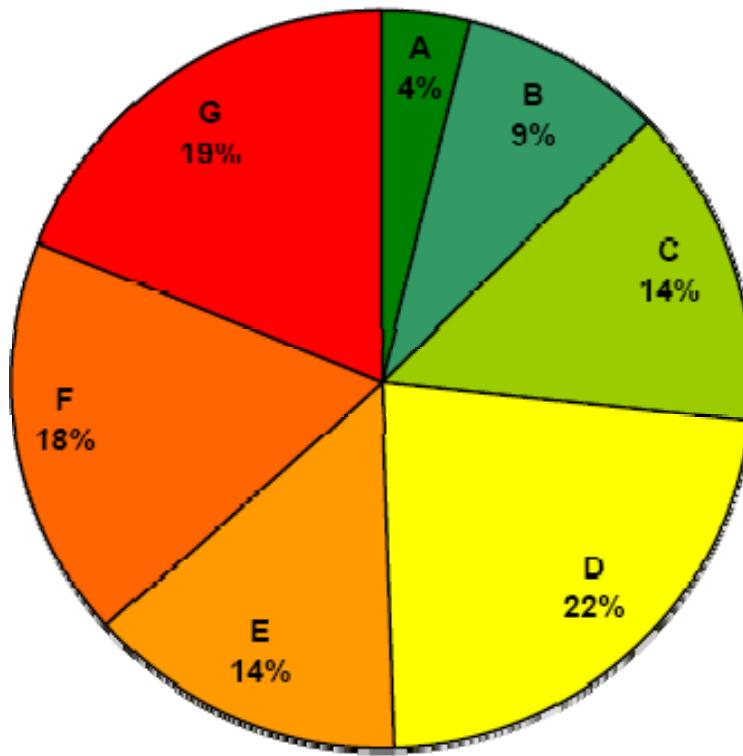

prof. Anke van Hal MSc PhD

Bron: *Leuker kunnen we het niet maken, wel groener* (CE Delft, 2006)

State of the art

energy use of houses

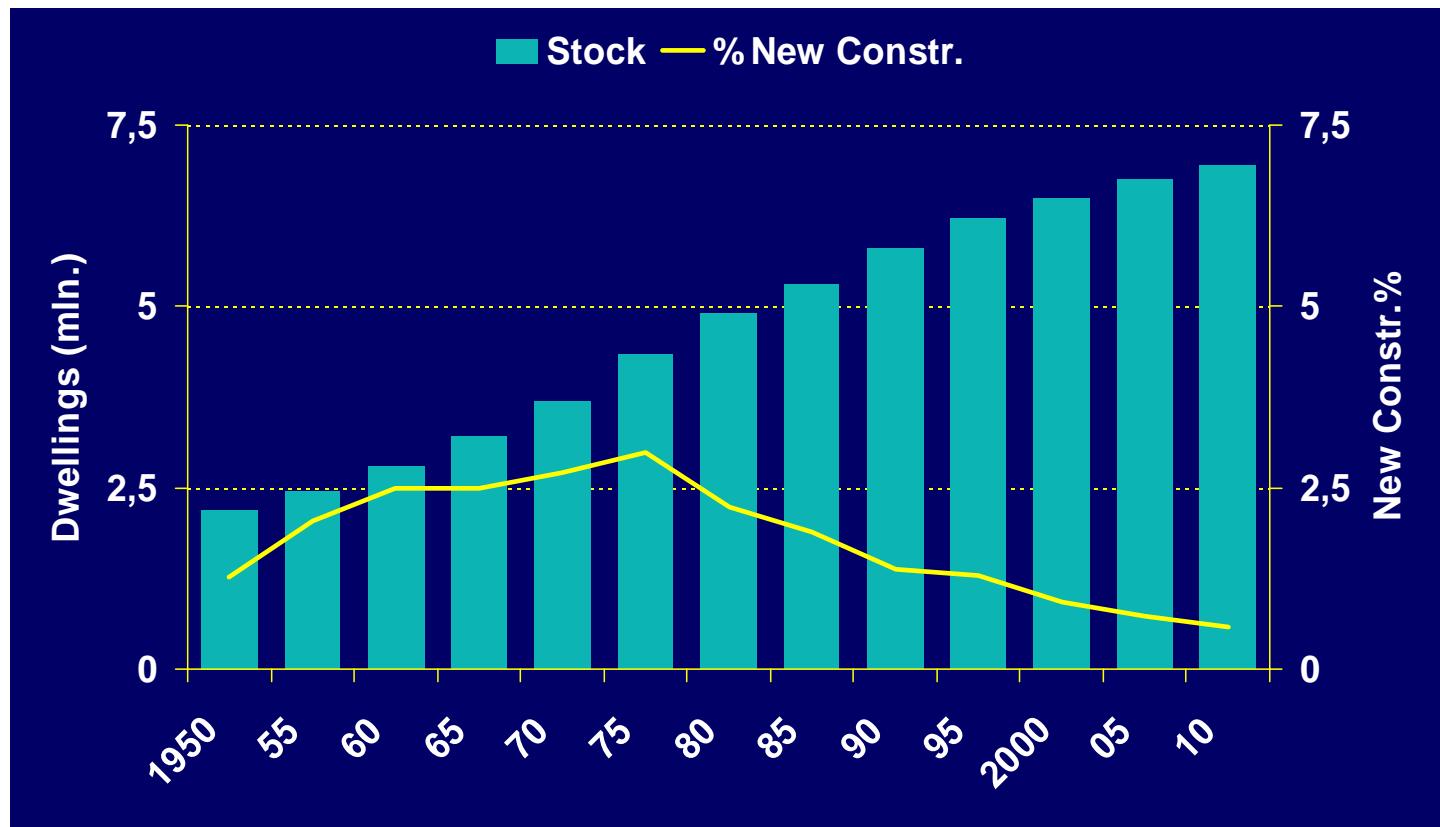

prof. Anke van Hal MSc PhD

Bron: DGMR (2006)

Demolition is no option

Building production in % stock

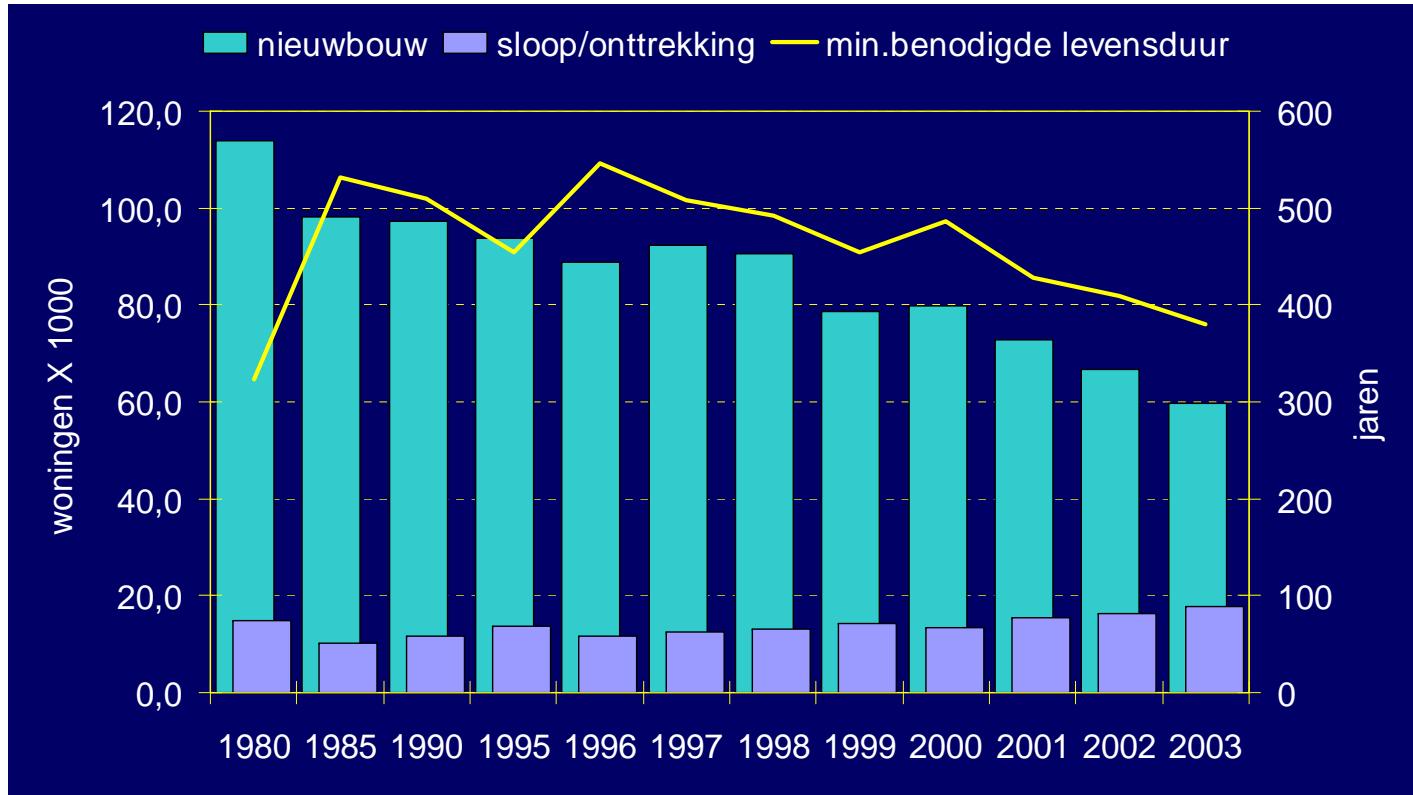

prof. Anke van Hal MSc PhD

Source: Thomsen

Demolition is no option

Renewal is 0,25%/year

prof. Anke van Hal MSc PhD

Source: Thomsen

Demolition is no option

because of the social aspects

Auto's
Banen
Kleintjesmarkt
Winkelplein

NIEUWS

Voorpagina
Binnenland
Sportwereld
Buitenland
Economie
Multimedia
Showbiz

Feyenoord 100 jaar

woensdag 12 juli 2006

Streep door sloop Vreewijk

ROTTERDAM - De omstreden slooplannen voor Vreewijk staan nu al op losse schroeven, nu de PvdA verklaart er helemaal niets in te zien. „Wij willen geen tweede Nieuw-Crooswijk in Vreewijk,” stelt raadslid Duco Hoogland.

Twee weken geleden riepen de bewoners in Vreewijk nog op tot massaal verzet tegen de plannen van corporatie ComWonen. Aan de rand van het tuindorp op Zuid, tussen De Bree en Maaland, moeten in 2008 200 sociale huurwoningen tegen de vlakte om plaats te maken voor ouderenflats. Deze woningen zijn volgens de corporatie volstrekt verouderd, wat door de bewoners wordt tegengesproken.

prof. Anke van Hal MSc PhD

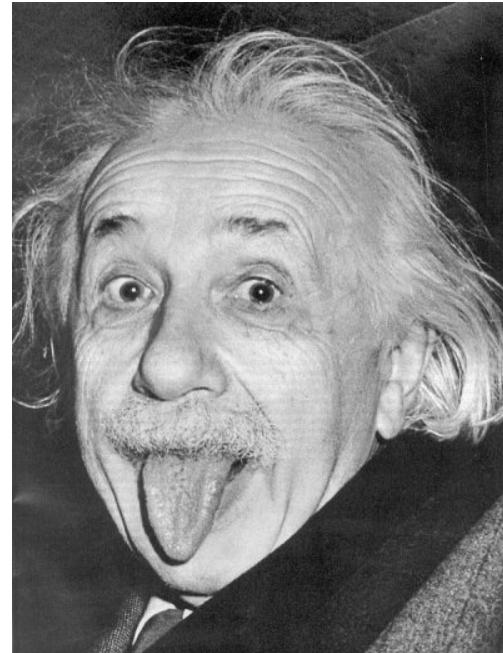
Great time pressure

Less than 12 years

prof. Anke van Hal MSc PhD

Einstein

"We can't solve problems by using the same kind of thinking we used when we created them."

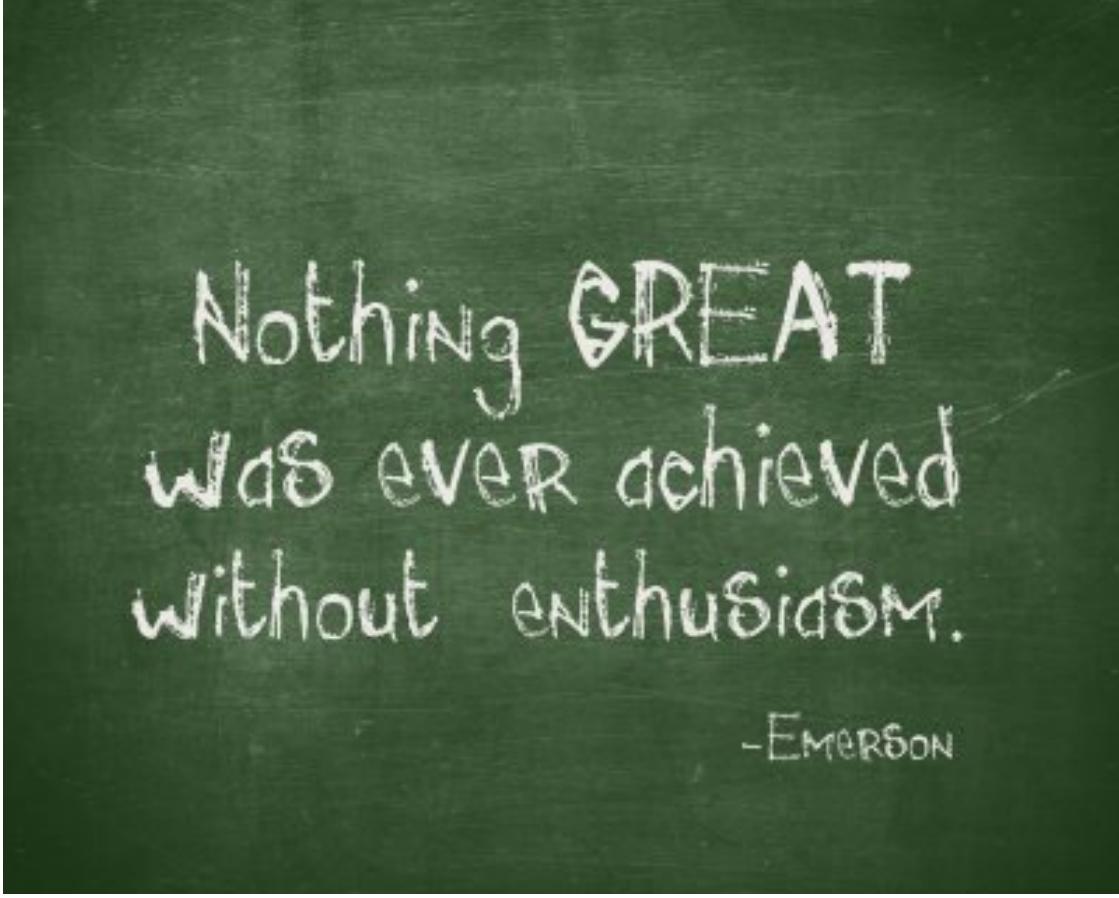
prof. Anke van Hal MSc PhD

What do we need?

Enthusiasm
Interdisciplinary cooperation
Leadership
Breaking the circle of blame

in general

Enthusiasm

Nothing GREAT
was EVER achieved
without ENTHUSIASM.

-EMERSON

Green Mindset Approach

29

prof. Anke van Hal MSc PhD

Genzyme building Cambridge MA

30

prof. Anke van Hal MSc PhD

Alterra Wageningen

31

prof. Anke van Hal MSc PhD

Genzyme building Cambridge MA

32

prof. Anke van Hal MSc PhD

Interdisciplinary cooperation

**WAAROM
MOEILIJK DOEN

ALS
HET SAMEN KAN**

Loesje

POSTBUS 1045

6801 BA ARNHEM

GIRO3254768

prof. Anke van Hal MSc PhD

33

Leadership

Henk Seinen Wonen+ +/ the
energy producing house

Michel Boerrigter:
Ubuntu plakkies

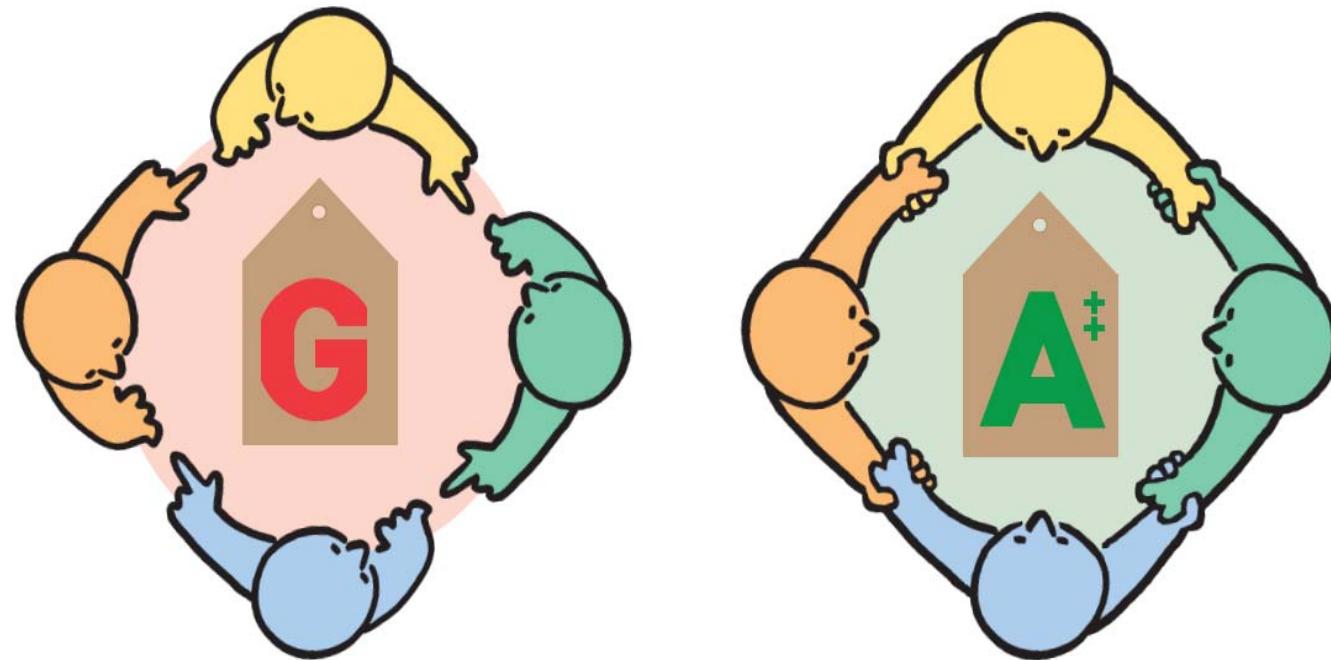

Be the change you wish to see in the world... (gandhi)

34

prof. Anke van Hal MSc PhD

Leadership

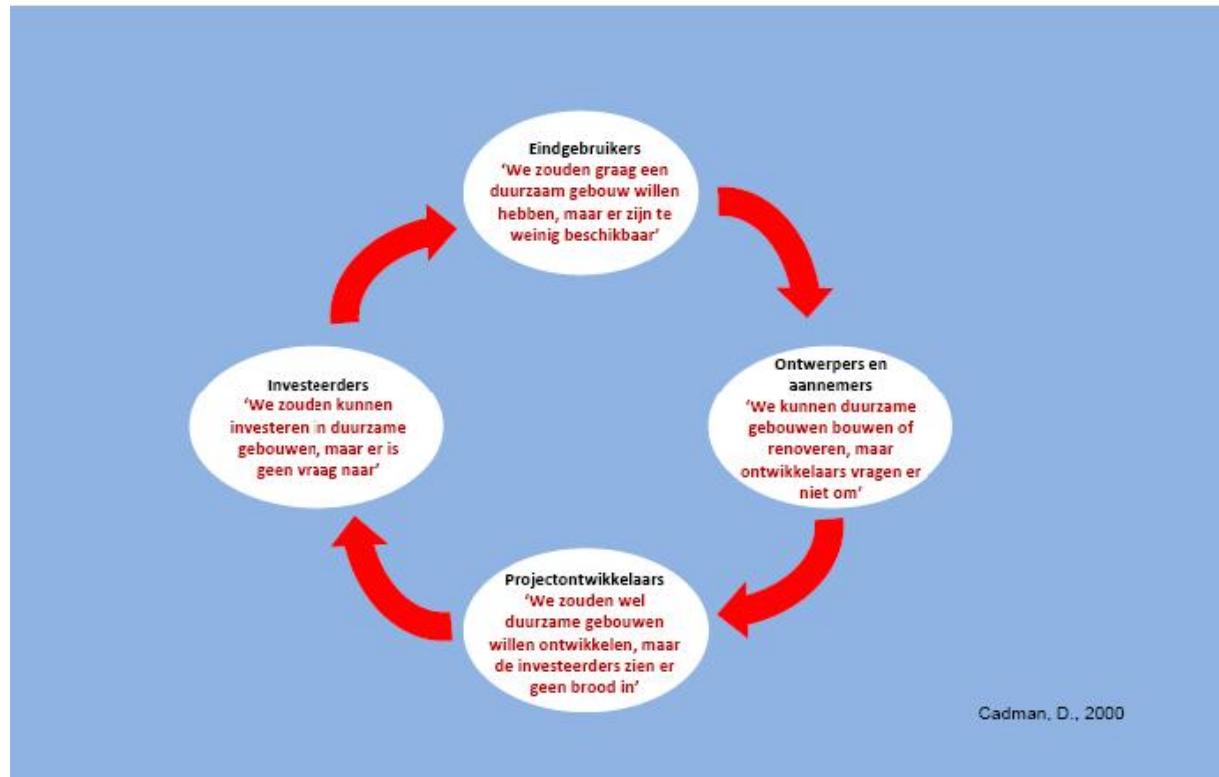

Breaking of the circle of blame

35

prof. Anke van Hal MSc PhD

The circle of blame

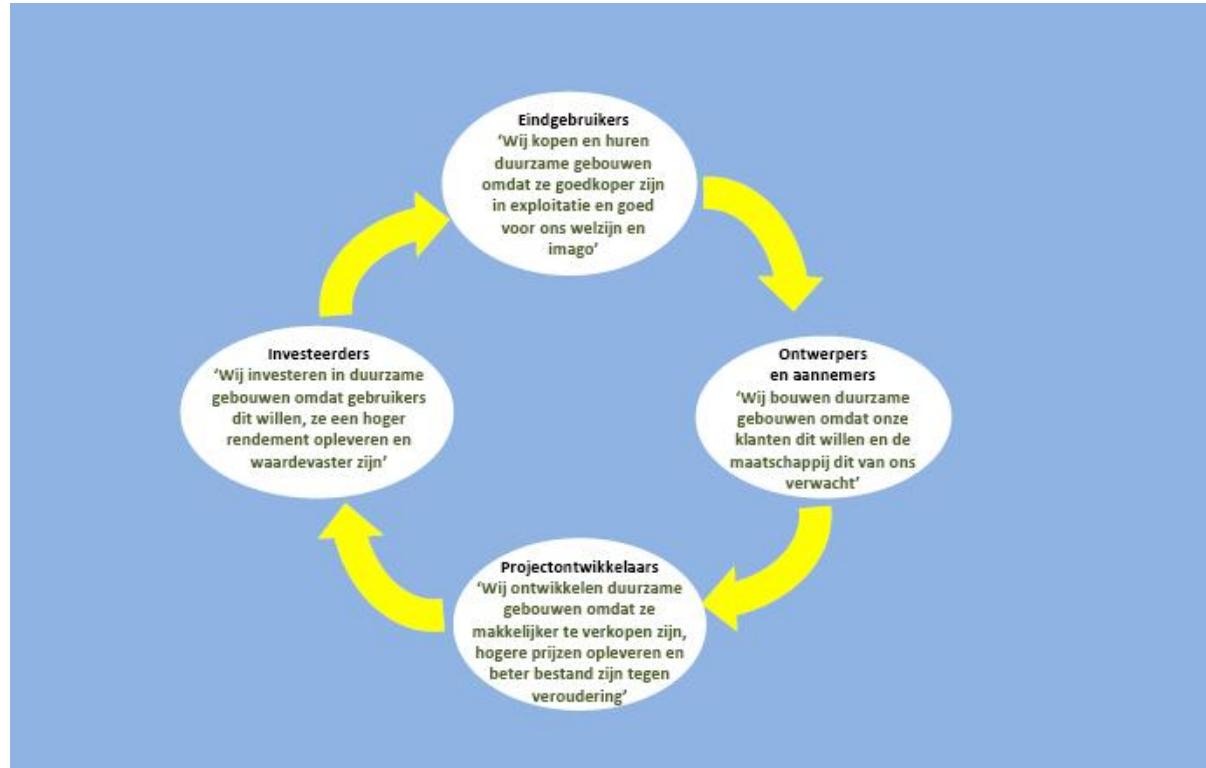
Passing the blame

prof. Anke van Hal MSc PhD

36

<http://www.circle-of-blame.nl>

Breaking the circle of blame

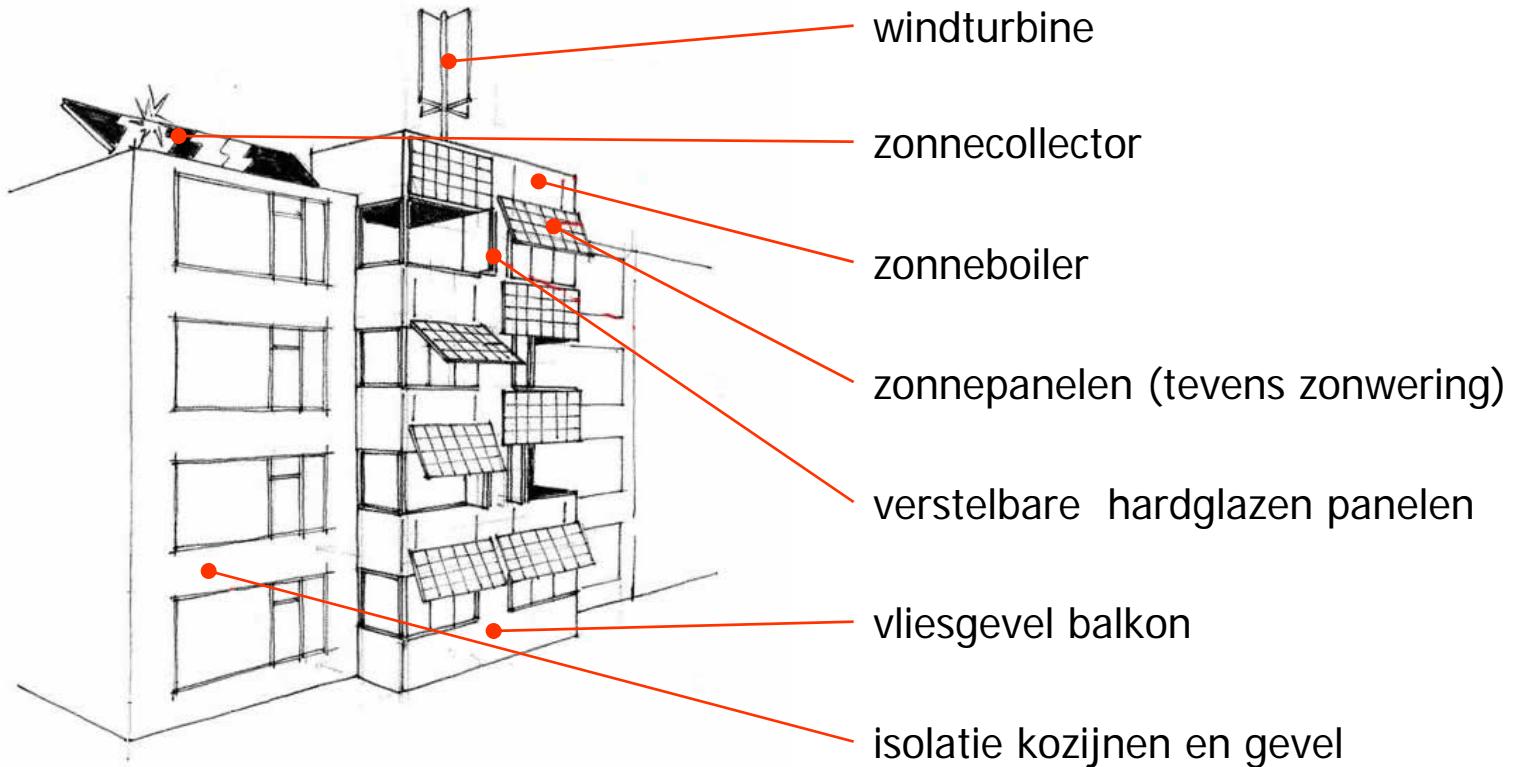
Benefit for all thanks to
cooperation

37

prof. Anke van Hal MSc PhD

<http://www.circle-of-blame.nl>

The dream

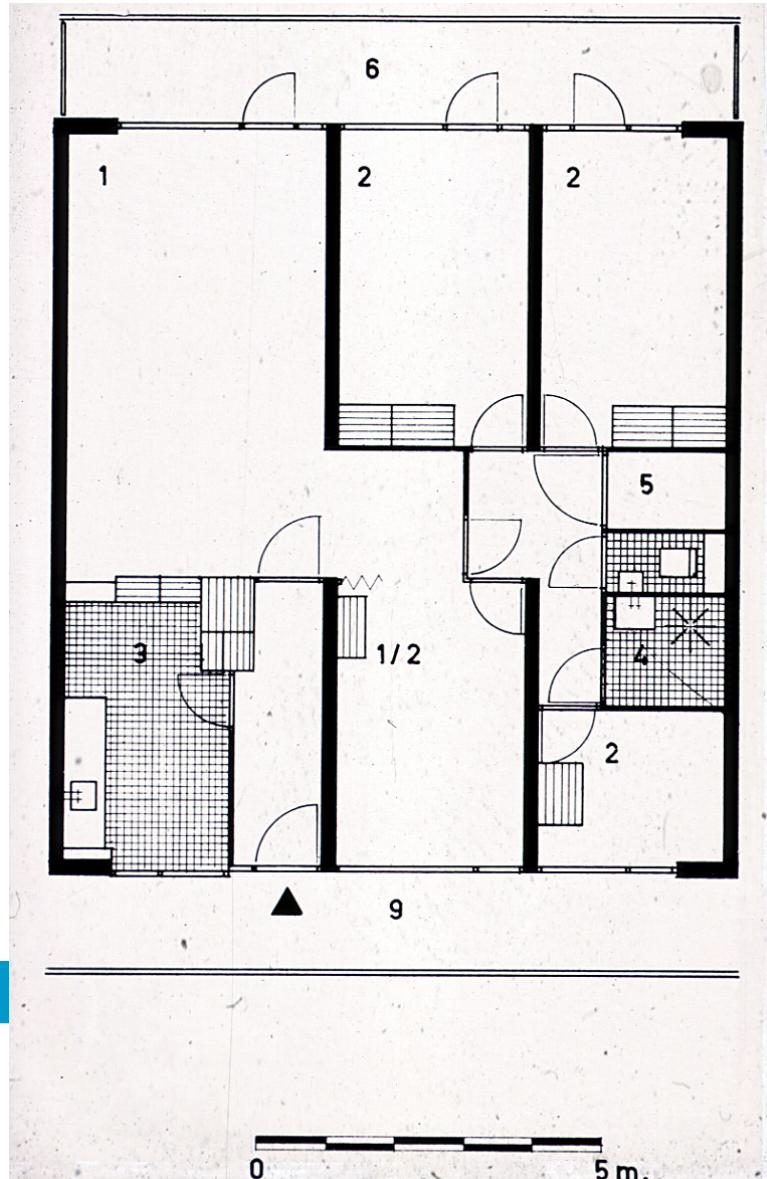

The dream

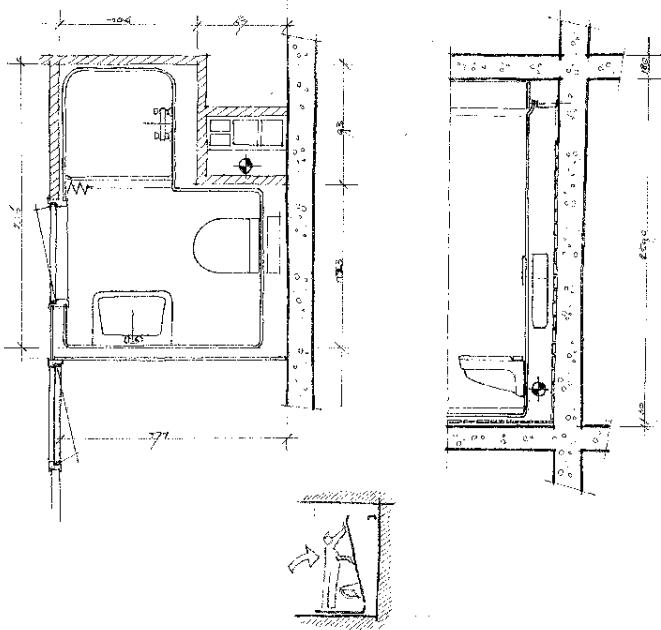
prof. Anke van Hal MSc PhD

The dream

prof. Anke van Hal MSc PhD

The dream

prof. Anke van Hal MSc PhD

dinsdag 4 november 2008

De Financiële Telegraaf

'Rugzakbadkamer toonbeeld innovatie'

BOUW MOET MEER SAMENWERKEN

■ door BARBARA SANDERS

AMERSFOORT - Het 'senseo-effect', daar zou de Nederlandse bouw veel meer naar moeten streven. Dat zeggen Matthijs Hielkema en Fred Nijland van The Bridge, adviesbureau op het gebied van innovatie. Daarbij doelt het duo op de zeer succesvolle samenwerking tussen apparatenbouwer Philips en koffiegiant Douwe Egberts.

„De ingenieursmentaliteit in de bouw is nog te dominant aanwezig. Als bouwbedrijven meer samenwerken met andere sectoren kunnen ze tot prachtige innovaties komen waar ze ook nog eens lekkere aan verdienen“, aldus de adviseurs. In de nieuwe innovatiemonitor van The Bridge staat geen enkele bouwonderneming in de top 10 van meest innovatieve bedrijven van Nederland die is samengesteld door de respondenten van de innovatie-monitor.

Koplopers zoals Philips, DSM en Tom Tom stellen in hun beleid 'hoe verdienen ik geld' meer voorop dan 'hoeveel verdienen ik', zo blijkt uit de monitor. „In de bouw heeft innovatie nog steeds sunstinctief minder prioriteit dan in andere sectoren en vindingen die wel worden gedaan blijven maar al te vaak op de plank liggen uit angst dat anderen ermee aan de haal gaan en er dus wel geld mee weten te verdienen“, aldus Hielkema.

Hij vervolgt: „De bouw is projectgedreven en op een of andere manier wordt het normaal gevonden dat men het wiel steeds opnieuw weer uitvindt. Slimme dingen bedenkt men eigenlijk alleen om de kosten verder te drukken. Dit gebeurt zelfs 20% meer dan in andere sectoren. Tel uit je winst!“

Volgens zijn collega Nijland zijn de bouwsector een hoop kennis en kunde op het gebied van marketing en nieuwe verdienmodellen. „Grote bou-

wers zijn vooral bezig met nog grotere projecten, niet gewend om van iets kleins een lucratieve business te maken. De organisaties zijn log, de lijnen lang.“

Toch is het niet alleen komoren en kwel in de sector. Zo bedacht het beursgenoteerde Heijmans de 'rugzakbadkamer'. Een natte cel die als een soort dichte erker tegen de eerste verdieping van woningcorporatiehuisjes kan worden geplaatst. Zo krijgen deze veel verouderde woningen van de buitenkant een nieuw gezicht en mogen de bewoners zich verheugen in een fatsoenlijke badkamer met toilet boven.

Superidee, innovatief, eindelijk! De huizen stijgen in populariteit en ook in waarde, kunnen openens weer zeker twintig jaar langer mee. Hielkema kan daarvan meepröfiteren door in plaats van het hele bedrag voor de renovatie in een keer te beuren een bedrag per huis per maand te vragen aan de woningcorporatie. Daar-

mee creëren ze voor zichzelf een stabiele inkomstenbron", vertelt Nijland.

Volgens de adviseurs is voor al het mkb vindingrijk. Als voorbeeld noemt Nijland de Verboushop. „Een complete verbouwing in één stop. Je koopt in de winkel een basisverbouwing en voegt daar naars verschillende opties aan toe. De klant weet meteen hoe het eruit gaat zien en wat het precies gaat kosten. Brillant. Bovendien heeft de Verboushop een plug-en-play aanbouw ontwikkeld. In plaats van weken stof en vreemde werklijn over de vloer wordt zo'n aanbouw in een dag geplaatst. De hele zaak zet men namelijk helemaal naar wens in de fabriekshal in elkaar. Vervolgens wordt het zaakje met een kraan over het huis getild en op de millimeter nauwkeurig aan het huis vastgeklemd.“

Ander voorbeeld van inno-

vatie en samenwerking: de buitenschoolse opvangbox van De Meeuw Bouwsystemen. „Door de vernieuwde regelinggeving moet elke school openens buitenschoolse opvang bieden. De Meeuw zorgt niet alleen voor de huisvesting maar heeft ook samenwerking gezocht met interieurinrichters en een groot uitzendbureau. Als de box op het schoolplein wordt geplaatst, is die niet alleen inge richt maar is er ook meteen gekwalificeerd personeel aanwezig. Waardoor de kinderen kunnen worden opvangen. Hoe gemakkelijk kun je je klanten maken?“

Volgens Nijland en Hielkema moeten mkb'ers wel innovatiever zijn, omdat er anders geen brood op de plank komt. „Echt ondernemerschap is boefjesactief. De lijnen in zijn plater en korter. Ideeën hoeven niet eerst langs honderd managers.“

'Lehman hic

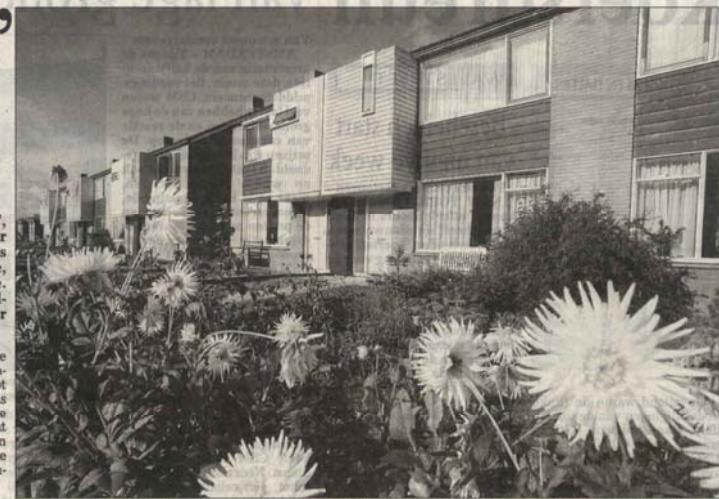
Van een onzer

AMSTERDAM - De failliete man Brothers verkocht vanuit N van de wereld die in Amerika ve kante producten, waarbij de ren hankelijk waren of beursindic woon de inflatie. In de meeste g het faillissement van Lehman n

Dat stelt curator Rutger Schrimpenpennink van advocaat kantoor Houthoff.

Hij wilkelt het faillissement af van het Nederlandse dochterbedrijf van Lehman Brothers, Lehman Brothers Treasury BV.

Volgens de Nederlandse toezichthouder Autoriteit Financiële Markten (AFM) konden de 'belachelijk ingewikkelde' producten vanuit Nederland worden verkocht op basis van goedgekeurde prospectussen door een toezichthouder in een ander Europees land. Het ging

• De rugzakbadkamer geeft verouderde huizen weer snoei. FOTO: HELMANS

• • • • • • • •

prof. Anke van Hal MSc PhD

